

Akademikernes Centralorganisation

Kompetencer der styrker grøn omstilling
Forslagets prioritet Der er ikke prioriteret mellem AC's forslag til indsatsområder
Resumé Der skal udvikles en særlig fokuseret indsats og dannes en ny type partnerskaber mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner med det formål at hæve uddannelses- og kompetenceniveauet inden for de områder og brancher, som skal bidrage til at gennemføre den grønne omstilling. Indsatsen skal bidrage til at fastholde den konkurrencefordel, som de danske virksomheder hidtil har haft, fordi Danmark har haft tradition for regulering af miljø og ressourcer. Indsatsområdet knytter an til FORSK2020-visionen om et samfund med grøn økonomi.
Udfordring og muligheder Set i et globalt perspektiv er omstilling til et grønnere Danmark tvingende nødvendig, og der er stærkt brug for nytænkning i forhold til, hvordan Danmark fortsat kan vækste samtidig med, at vi mindsker vores ressourceforbrug. Danmark har haft tradition for regulering af miljø og ressourcer, hvor det har været påkrævet at producere under hensyn til ressourceknaphed og mindskning af forurening og spild. Den knowhow har givet danske virksomheder et forspring i den globale konkurrence om at producere mere ressourceeffektivt. Det er en konkurrenceparameter, som vil få øget betydning i de kommende år, og det betyder også, at der bliver et øget behov for, at virksomhederne har medarbejdere med de rette kompetencer til at fastholde konkurrencefordelen. Udfordringen er, at flere af de brancher, som skal bidrage til den grønne omstilling, traditionelt har medarbejdere med et gennemsnitligt betraget lavt uddannelsesniveau, eksempelvis landbruget, fødevarersektoren, transportsektoren og byggebranchen. Der er således brug for en særlig indsats for at sikre, at medarbejderne inden for de sektorer, der skal bidrage til at gennemføre den grønne omstilling, også har kompetencerne til at være drivende i den udvikling.
Målsætning Det er målsætningen at hæve uddannelses- og kompetenceniveauet i virksomhederne inden for de områder og brancher, som skal bidrage til at gennemføre den grønne omstilling, eksempelvis inden for vand, energi, miljø og affaldshåndtering.
Innovationsbehov Der er brug for efter- og videreuddannelse og opgradering af færdigheder i den del af arbejdsstyrken, der arbejder i institutioner og virksomheder, som regulerer eller arbejder med grøn omstilling af produkter og services. Det kræver ikke blot nye kurser og efter- og videreuddannelser, men også nye systemer og samarbejdsformer, som kan sikre, at virksomhederne hurtigt og effektivt kan få dækket deres kompetencebehov.

På kort sigt er der således brug for en ny fleksibel struktur som forudsætning for at kunne opnå gevinster, dvs. at der skal kunne foregå en hurtig og smidig udvikling og udbud af kursus- og uddannelsesstilbud i tæt samarbejde med virksomhederne og med mulighed for en løbende tilpasning af tilbuddene. Ellers vil det være for sent set i forhold til den oprustning som en række andre lande er i gang med på de grønne områder.

På længere sigt er der også brug for en mere strategisk fokusering på de grønne områder i uddannelserne generelt, men tidsfaktoren gør, at det traditionelle system for udvikling og godkendelse af uddannelser ikke vil kunne dække behovet for nye tilbud inden for dette felt.

Der er behov for, at et bredt spektrum af aktører bidrager til udviklingsindsatsen, herunder virksomheder, relevante ministerier, uddannelsesinstitutioner og organisationer. Men samtidig er der brug for at udvikle en ny og fleksibel partnerskabsmodel, så indsatsen tilpasses det konkrete behov i en smidig og virkelighedsnær dialog på det enkelte grønne felt.

Med udgangspunkt i disse forudsætninger må der udvikles en plan for sikring af kompetencer og viden, der styrker grøn omstilling. I første omgang må der fokuseres på de grønne indsatsområder, som udspringer af regeringens handlingsplaner i forlængelse af anbefalingerne fra de tre vækstteams vedr. vand, bio og andre miljøløsninger, energi og klima og fødevarer - samt anbefalingerne fra Erhvervspanelet for Grøn Omstilling.

Derudover må der medtænkes kompetencer fra hele værdikæden – fra innovation til produktion, fra finansiering til jura. Der bør være fokus på udvikling af uddannelser og kompetencer, der giver medarbejderne forståelse for bæredygtig udvikling, ressourceeffektivitet og miljøbeskyttelse.

Som en del af planen skal der etableres et samarbejde mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner, som i fælleskab skal bidrage ikke blot til indholdet af uddannelser og kurser, men også til markedsføring af de uddannelsesstilbud, som er vigtige for grøn omstilling. Endelig er der brug for et samarbejde om projekter, der kan bygge bro mellem undervisning, forskning, udvikling, produktion og markedsføring inden for de felter, hvor grøn omstilling er vigtig.

De danske forudsætninger

Danmark har både en aktuel konkurrencefordel på en række af de områder, hvor der satses hårdt på grøn omstilling – og samtidig har Danmark en stærk efter- og videreuddannelsestradition, der giver gode muligheder for at udvikle en mere fleksibel model for kompetenceudvikling, der særligt rettes mod disse områder.

Effekter og potentialer

Et øget uddannelses- og kompetenceniveau inden for de områder, der bidrager til grøn omstilling, vil være et vigtigt skridt på vejen til at styrke dynamikken i virksomhederne og på sigt medvirke til at opretholde den danske konkurrencefordel inden for disse felter. Desuden vil udviklingen af en fokuseret indsats og partnerskaber på dette område, kunne danne skole for styrkelsen af uddannelses- og kompetenceniveauet inden for andre dele af den private sektor, jf. målsætningen fra regeringens innovationsstrategi om at øge andelen af højtuddannede i den private sektor.